

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Metodinė medžiaga

*Pagrindinio ugdymo tautinių mažumų gimtųjų kalbų
programai įgyvendinti*

**Lenkų kalbos pamokų ciklo
Mokomės rašyti personažo charakteristiką
7 klasei pavyzdys**

Parengė:
Vilniaus A. Mickevičiaus gimnazijos lenkų kalbos mokytoja metodininkė, Elvyra Beliavska

2010 m.

Pamokų ciklo tema: Mokomės rašyti personažo charakteristiką.

Šiam pamokų ciklui skirtos 6 pamokos.

Pamokų temos:

1. Kaip rašyti personažo charakteristiką?
2. Daiktavardžių ir būdvardžių vaidmuo rašant personažo charakteristiką.
3. Atpažįstame ir mokomės vartoti naujus frazeologizmus apibūdinami linksną žmogų.
4. Mokomės rašyti taisyklingai, prasmingai ir įdomiai.
- 5-6. Rašome pasirinkto personažo charakteristiką.

Ryšys su Bendrosiomis programomis:

1. Klausymas ir kalbėjimas.	1.1. Suprasti sakinį tekstą; nusakyti, kokio įspūdžio, poveikio siekia kalbėtojas; teikti grįžtamąjį ryšį. 1.2. Įvertinti save kaip klausantįjį, laikytis klausymosi kultūros reikalavimų, taikyti mokytojo pasiūlytas aktyvaus klausymosi strategijas. 1.3. Kalbėti atsižvelgiant į tikslą, adresatą ir bendravimo situaciją. Dažniausiai tinkamai pasirinkti leksiką, įvairias sintaksines konstrukcijas; taisyklingai tarti, dažniausiai laikytis bendrinės kalbos normų. 1.4. Dalyvauti pokalbyje, diskusijoje: klausytis susitelkus, klausti, pritarti, taktiškai prieštarauti, aiškinti savo požiūrį, argumentuoti savo poziciją, padėkoti už taiklią pastabą ar pastebėtą klaidą, gretinti informaciją, apibendrinti, reikšti pagarbą kalbinėmis priemonėmis.
2. Skaitymas, literatūros ir kultūros pažinimas.	2.2. Atsižvelgiant į mokymosi tikslą, dirbti su skirtingo pobūdžio (taip pat ir žiniasklaidos) tekstais: savarankiškai susirasti kelis šaltinius ir informaciją nurodyta tema. Ją tinkamai atsirinkti, klasifikuoti. Vertinti šaltinius informatyvumo požiūriu.
3. Rašymas.	3.1. Pagal nuorodas parašyti personažo charakteristiką. 3.2. Rašyti taikant žinomas rašymo strategijas.

Santrauka

Pamokų ciklas skirtas 7 klasės mokiniams. Pamokų ciklo metu mokiniai dirba su „Lenkų kalbos vadovėliu 7 klasei“ (E.Bielawska, K.Geben *Oswajanie słów*, Šviesa, 2007), lenkų kalbos aiškinamuoju ir sinonimų žodynais, ieško naudingos informacijos internete, bibliotekoje, enciklopedijose, kituose šaltiniuose.

Kiekviena aprašyta pamoka suteikia galimybę akcentuoti įvairius ugdymo aspektus, orientuotus į mokinių interesus ir gebėjimus, nepriekaištingai suplanuoti pamokos eigą, atskleisti pamokos turinį ir įvertinti mokinių darbą bei pastangas. Per lenkų kalbos pamokas mokiniai, mokytojo padedami, iš pradžių aptaria, kas būdinga kuriant žmogaus charakteristiką ir kokia turi

būti tinkama charakteristikos struktūra, po to nagrinėja H. Senkevič kūrinio „Kryžiuočiai“ personažų Danusės ir Jagenkos lyginamosios charakteristikos pavyzdį (E.Bielawska, K.Geben *Oswajanie słów*, p.177, užd. 15), diskutuoja analizuodami tekstą. Kitose lenkų kalbos pamokose mokiniai poromis arba grupėmis atlieka leksikos, sintaksės ir kompozicijos užduotis, dirba su lenkų kalbos aiškinamuoju ir sinonimų žodynais.

Pamokų ciklo metu mokiniai susipažįsta ir mokosi vartoti naujus frazeologizmus, piešdami interpretuoja frazeologizmų reikšmę. Mokytojo padedami rengia piešinių parodą (rekomenduojama bedradarbiauti su dailės mokytojais, kurie gali įvertinti piešinio techniką ir meniškumą). Ruošdamiesi rašomajam darbui mokiniai patys pasirenka charakteristikos personažą: literatūros arba filmo herojų, savo bendraamžius, žmones, kurie galėtų tapti jaunimo autoritetais, ieško naudingos informacijos apie pasirinktą personažą internete, bibliotekoje, enciklopedijose, kituose šaltiniuose ir rengia jo gyvenimo aprašymą. Pamokų ciklas užbaigiamas charakteristikos kūrimu, ir šis rašto darbas bus vertinamas pažymiu bei mokytojo komentarais.

Pamokų ciklo metu taikomi įvairūs vertinimo būdai, kurie priklauso nuo konkrečios ciklo pamokos tikslų. Tai gali būti įsivertinimas, mokinių refleksija, spalvingas šviesoforas, suminis balas-pažymys (pamokų ciklo metu mokiniai kaupia balus, kurių skaičius atitiks konkretų pažymį), mokytojo pastabos ir komentarai. Pamokų ciklas pasibaigia personažo charakteristikos kūrimo rašto darbu, už kurį kiekvienas mokinytis gauna pažymį.

Temat ciklu lekciji: „Uczę się ciebie, człowieku.” (A.Libera)

Niełatwa sztuka charakteryzowania postaci

Cele ciklu lekciji :

Uczeń:

- poznaje i stosuje słownictwo związane z opisem wyglądu zewnętrznego, nazywa cechy charakteru, umysłowości, temperamentu;
- pracuje ze słownikami, gromadzi oraz umiejętnie wykorzystuje informacje z czasopism, encyklopedii, Internetu;
- tworzy pisemną charakterystykę z elementami opisu, opowiadania, rozprawki.

Środki dydaktyczne/materiały pomocnicze: E.Bielawska, K.Geben „Oswajanie słów”, 2007; Słownik języka polskiego, Słownik frazeologizmów; Słownik wyrazów bliskoznacznych, Encyklopedia PWN, Internet, plansze metodyczne;

Metody i formy pracy: pogadanka, burza mózgów, metoda heurysty, praca w parach, praca w grupach, praca ze słownikiem, praca z tekstem, rozsypanka wyrazowa, różne techniki plastyczne.

Proces nauczania

Temat lekciji 1: Czym jest charakterystyka postaci?

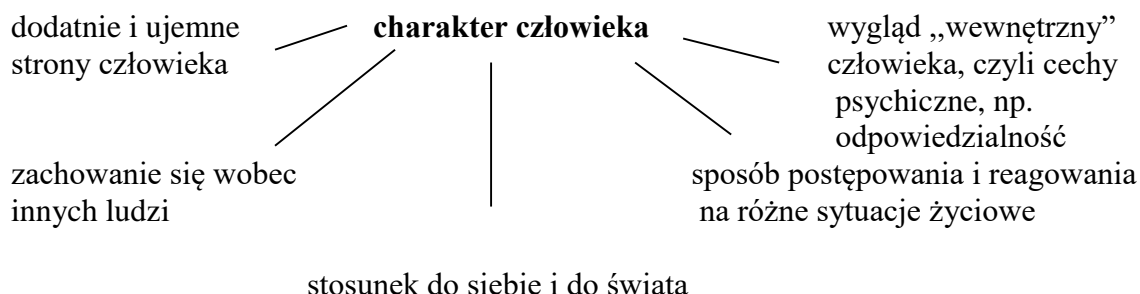
Cele lekciji:

Uczeń:

- rozumie, co się składa na pojęcie *charakterystyka postaci*;
- poznaje, utrwala i stosuje pojęcia: cechy osobowości, cechy intelektu, temperament, wartości życiowe, ideały, poglądy;
- poznaje, gromadzi i stosuje słownictwo nazywające cechy fizyczne i psychiczne postaci, cechy umysłowości oraz temperamentu.

Treść i przebieg lekciji

- Pogadanka, *burza mózgów* na temat, z czym nam się kojarzy wyraz *charakterystyka*, co wiemy o pojęciu *charakter człowieka*. W tym celu nauczyciel uzupełnia na tablicy schemat *charakter człowieka* propozycjami uczniów, np:

- Wytłumaczenie znaczenia związków frazeologicznych *mieć silny charakter, człowiek z charakterem*: uczniowie podają własne propozycje, a następnie któryś z uczniów sprawdza hasło w Słowniku frazeologizmów;
- Tłumaczenie tematu lekcji: Czym jest charakterystyka postaci? Wspólne omówienie najważniejszych elementów charakterystyki postaci. W tym celu uczniowie w grupach (5-6 osób), korzystając ze Słownika języka polskiego, opracowują hasła: I grupa - psychika, charakter, II grupa - umysł, intelekt, III grupa - usposobienie, temperament, IV grupa - ideały, poglądy, wartości. Następnie wspólnie z nauczycielem omawiają opracowane hasła i uzupełniają kolejne rubryki tabeli.

Charakterystyka postaci

Wygląd zewnętrzny	Cechy psychiczne , czyli charakter	Cechy umysłu, czyli intelekt	Cechy usposobienia, czyli temperament	Ideały, poglądy, wartości życiowe

- Uczniowie w parach pracują ze słownictwem charakteryzującym wygląd zewnętrzny człowieka. Akcentują i z pomocą nauczyciela tłumaczą wyrazy nieznane.
Ćwiczenie z podręcznika (*Oswajanie słów*; str.175, ćw. 5)
 - wiotka, wysoka, niska, krępa, tęga, zgrabna, szczupła co? – sylwetka;
 - zadarty, płaski, prosty, długi, orli, kształtny co?– ...
 - skośne, wesołe, marzycielskie, zielone, piwne, duże co? – ...
 - kędzierzawe, proste, blond, kasztanowe, krucze, gęste co? – ...
 - kształtne, małe, wąskie, blade, milczące, uśmiechnięte co? – ...
 - różowa, ziemista, piegowata, blada, śniada, opalona co? – ...
- Praca w grupach: grupy w kopertach otrzymują rozsypankę wyrazową dotyczącą cech fizycznych, umysłowych oraz cech usposobienia. Grupują wyrazy w 3 kolumnach . Wspólnie z nauczycielem sprawdzają i omawiają wyniki. (*Oswajanie słów*, str.175, ćw. 6);

Wyrazy z koperty:

barczysty, mężny, powolny, błyskotliwy, genialny, zgrabny, wybuchowy, skryty, bystry, szybki, brunet, szatyn, blondyn, utalentowany, niezdolny, flegmatyczny, sympatyczny, hałaśliwy, otyły, pojętny, mizerny, zrównoważony, szczupły, przystojny.

- Praca domowa. Uczniowie otrzymują teksty charakterystyki porównawczej głównych bohaterów powieści H.Sienkiewicza „Krzyżacy” (*Oswajanie słów*, str.177,ćw.15), w domu umownymi kolorami lub liniami podkreślają w tekście fragmenty opisu wyglądu zewnętrznego, cech charakteru, temperamentu oraz zamiłowań postaci . Następnie wpisują nazwy do rubryk tabelki.

	Danusia	Jagienka
wygląd zewnętrzny		
cechy charakteru		
temperament		
zamiłowania		

Tekst charakterystyki porównawczej:

„Obie były bardzo ładne, ale w odmienny sposób. Jasną i nieco przybladłą twarzyczkę Danusi otaczały złociste włosy. Drobna panienska sprawiała wrażenie nieco chorowitej, jednak było w niej coś majestatycznego. Urodę Danusi podziwiano wielokrotnie, porównując ją do „figurki z kościoła lub jasełeczek”, delikatnego anioła bądź istoty niebiańskiej.

Jagienka sprawiała wrażenie bardziej żywotnej i dużo zdrowszej. Modre oczy, śnieżne czoło, rumieńce i kruczoczarne włosy splecione w warkocz sprawiały, że bił od niej blask młodości i siły.

Ich odmienny wygląd odzwierciedlał różnice w charakterach. Danusia była jak porcelana – krucha i delikatna. Pięknie grała na lutni. Była istotką skłoną do wzruszeń, łatwo ją zawstydzić, onieśmielić. Żyła w świecie romantycznych uniesień, marzyła o wielkich uczuciach. Była bardzo nieśmiała, brakowało jej pewności siebie. Jagience brakowało tej delikatności, ale była dużo odważniejsza od Danusi. Roztropna, pomysłowa i pewna siebie dziewczyna interesowała się łowami, które zarezerwowane były wówczas dla mężczyzn. Ale to nie przeszkadzało jej być doskonałą gospodynią i opiekunką. Była energiczna, ale opanowana, niezależna, lecz jednocześnie troskliwa.

Moim zdaniem, Jagienka jest postacią ciekawszą, bliższą życia, znacznie barwniejszą niż Danusia.“
(wg Magdaleny Giedrojc)

Ocenianie

Refleksja końcowa: w ciągu 2 minut uczniowie na małych kartkach uzupełniają początki zdań:

Dzisiaj na lekcji się dowiedziałem....

Najbardziej mnie zainteresowało...

Zrozumiałem, dobrze opanowałem...

Wydawało mi się trudne...

* Kartki zbiera nauczyciel do pudła lub kapelusza, a treść uczniowskich zdań pozwoli mu zorientować się, w jaki sposób uczniowie zrozumieli materiał lekcyjny, co było dla nich łatwe i atrakcyjne, a co trudniejsze i nad czym warto jeszcze popracować .

Taka krótka refleksja pozwala również uczniowi ocenić swoją wiedzę i udział w lekcji, zasygnalizować, co było trudne i nad czym warto popracować.

Zamiast tej metody oceniania można też na lekcjach stosować *metodę semafora*: uczniowie w notatkach zaznaczają kolorami:

Czerwonym- nie umiem, wydaje mi się trudne.

Żółtym- nie do końca zrozumiałem, powinienem jeszcze popracować, powtórzyć;

Zielonym- zrozumiałem, opanowałem, wiem;

Temat lekcji 2: Rola rzeczowników oraz przymiotników w charakteryzowaniu postaci

Cele lekcji:

Uczeń:

- wie, jaką rolę w charakteryzowaniu postaci pełnią rzeczowniki i przymiotniki;
- utrwała pojęcia *wady i zalety, antonimy i synonimy*, stosuje je w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych;
- tworzy od przymiotników rzeczowniki oceniające człowieka, wzbogaca słownictwo nowymi rzeczownikami i przymiotnikami charakteryzującymi osobowość;
- omawia, w jakich sytuacjach korzysta się z wyrazów nacechowanych ujemnie bądź ironicznie.

Treść i przebieg lekcji

- Sprawdzenie pracy domowej;
- Krótkie powtórzenie materiału z poprzedniej lekcji. W tym celu uczniowie uzupełniają luki w tekście:

*Aby napisać dobrą charakterystykę postaci, należy uwzględnić to, **jakim widzimy naszego bohatera**, czyli jego (co?) (jaki?) Również należy opisać **cechy (jaki?)....., przejawiające się w postępowaniu, sposobie bycia, stosunku do siebie i innych**, czyli jednym słowem jego (co?) Ważne również jest zamieścić informację o **sposobie reagowania na różne sytuacje** (np.: gwałtownym, flegmatycznym, wybuchowym...), czyli o (o czym?) wybranej postaci, o jej zamiłowaniach, idealach, wartościach oraz **cechach umysłu**, które inaczej nazywamy (jak?)*

- Metodą *burza mózgów* uczniowie przypominają, co wiedzą o rzeczowniku i przymiotniku: co oznaczają te części mowy, na jakie pytania odpowiadają (plansze metodyczne);
- Praca w grupach. Polecenia dla grup:

I grupa: Proszę utworzyć od podanych przymiotników rzeczowniki oceniające człowieka oraz nazywające cechy jego osobowości lub stan, np.:

jaki?	kto?	co?
samotny	samotniś	samotność
egoistyczny		
śmiały		
tchórzliwy		
sprytny		
mądry		

II grupa: W Słowniku języka polskiego proszę odnaleźć hasła *wady i zalety*, wynotować ich znaczenie, wyrazy z koperty ułożyć w kolumny WADY i ZALETY, wytłumaczyć swój wybór; (*Oswajanie słów*; str.176, ćw. 7).

Wyrazy z koperty:

szczerzy, taktowny, bezkrytyczny, pracowity, zawistny, współczujący, dokuczliwy, ufny, życzliwy, skromny, fałszywy, zarozumiały, wytrzymały, otwarty, egoistyczny, kłótnicki

*Podczas omawiania tego zadania można zaznaczyć, że niektóre z cech w jednej sytuacji występują jako wady, w innej natomiast są zaletami.

III grupa: Proszę przypomnieć, co nazywamy antonimami (można zajrzeć do Słownika języka polskiego lub podręcznika). Podane w kopercie rzeczowniki należy ułożyć w pary antonimiczne.

Wzór : egoista-altruista; (Oswajanie słów; str.176, ćw. 9);

Wyrazy z koperty:

altruista, milczek, marzyciel, śmiałek, spryciarz, zuch, drań, tchórz, gaduła, realista, pracuś,
egoista, próżniak, maruda

IV grupa: Proszę przypomnieć, co nazywamy synonimami. Przy pomocy Słownika wyrazów bliskoznacznych do przymiotników z 1 koperty należy dobrać synonimy z koperty 2.

Wzór: wątpliwy – mizerny; (Oswajanie słów; str.176, ćw. 11);

Wyrazy z kopert:

niezgrabny, tyrański, smutny, drwiący, niemoralny, wątpliwy, siwiejący, delikatny, lekceważący, genialny, szorstki, obojętny

mizerny, despotyczny, apatyczny, szyderczy, szpakowaty, melancholijny, amoralny, niezdarny, arogancki, taktowny, opryskliwy, błyskotliwy

V grupa: Proszę wytłumaczyć swoimi słowami znaczenie rzeczowników:

- a) mądrała –
- b) gapa –
- c) mięczak –
- d) urwis –
- e) beksa -

Wzór: dusigrosz – ten, który jest chciwy na pieniądze, inaczej skąpiec; (Oswajanie słów; str.176, ćw.10).

* Podczas omawiania ćwiczeń wykonanych przez grupę I, III i V nauczyciel zwraca uwagę uczniów na sytuacje, w jakich najczęściej stosuje się słownictwo zabarwione ujemnie bądź ironicznie (mądrała, beksa, tępak, spryciarz, itd...) Będzie to najczęściej sytuacja potoczna. Można też wysunąć pytanie problemowe: Dlaczego znacznie więcej jest rzeczowników nazywających ujemne strony charakteru?

- Praca domowa: Sporządzić listę własnych zalet oraz wad. W 2-3 zdaniach napisać, które z wymienionych wad utrudniają życie, dlaczego oraz w jaki sposób można ich się pozbyć.

* Nauczyciel zaznacza, że uczniowie mają też przygotować na następną lekcję arkusze papieru, mazaki, farby, ołówki, nożyce, klej;

Ocenianie

W toku obserwacji pracy nad poleceniami oraz prezentacji wyników każdej z grup nauczyciel może wyróżnić dobrymi ocenami najbardziej aktywnych oraz pracowitych uczniów. Ocenianie

może też przebiegać w postaci gromadzonych w czasie kilku lekcji punktów, następnie sumowanych i wyrażonych stopniami.

Temat lekcji 3: O człowieku na wesoło, czyli poznajemy nowe związki frazeologiczne

Cele lekcji:

Uczeń:

- poznaje nowe związki frazeologiczne charakteryzujące ludzi, tłumaczy ich znaczenie;
- omawia sytuacje, w jakich najczęściej stosuje się słownictwo nacechowane ujemnie bądź ironicznie;
- rozwija wyobraźnię oraz zdolności twórcze, integruje wiedzę nabytą podczas lekcji polskiego z umiejętnościami plastycznymi;

Treść i przebieg lekcji

- Praca w grupach: każda z 4 grup otrzymuje po 6 związków frazeologicznych charakteryzujących ludzi. Można je wybrać spośród następujących:

Wygląd zewnętrzny

zdrowy jak ryba

ma końskie zdrowie

silny jak niedźwiedź

smukły jak topola

chudy jak szczapa

brzydki jak noc

blady jak trup

gruby jak beczka

łysy jak kolano

posiadacz lwiej grzywy

ma orli nos

Cechy charakteru, intelektu, temperamentu

równy facet

kapuściana głowa

parszywa owca

typ spod ciemnej gwiazdy

cicha woda

głupi jak stołowe nogi

wesoły jak szczygieł

natrętny jak mucha

chytry jak wąż

ma— złote ręce
stalowe nerwy
długie ręce
węża w kieszeni
gołębie serce

(Oswajanie słów; str.177, ćw.14)

a) przy pomocy Słownika frazeologicznego opracowuje i określa ich znaczenie: ujemne bądź dodatnie.

*Podczas sprawdzenia wyników pracy omawiamy sytuacje, w jakich najczęściej stosuje się słownictwo nacechowane ujemnie bądź ironicznie (parszywa owca, kapuściana głowa...).

b) spośród omówionych związków frazeologicznych uczeń wybiera jeden i interpretuje go plastycznie, przestrzegając następujących kryteriów:

- prace mają być wykonane na kartkach formatu A4 oraz podpisane: związek frazeologiczny, imię, nazwisko ucznia;
- prace mają odzwierciedlać treść wybranych związków frazeologicznych
- technika wykonania dowolna (ołówki, pastele, gwasz, wydzieranki);
- liczy się estetyka wykonania, pomysłowość, oryginalność, poczucie humoru;
 - Praca domowa: wykończyć prace plastyczne.

Ocenianie

Do końca cyklu lekcji uczniowie zapoznają się z pracami swych przyjaciół (na przykład na przerwach oglądają wystawę klasową), następnie głosują za pomocą kartek, uzupełniając ich treść:

Najbardziej mi się spodobała praca, ponieważ Chciałbym również wyróżnić pracę i pochwalić za

W wyniku sondażu nauczyciel wysoko ocenia 3-4 prace, które uzyskały największą ilość głosów. Można też poprosić nauczyciela plastyki o ocenę strony technicznej wykonanych prac.

Temat lekcji 4: Uczymy się pisać poprawnie, treściwie oraz ciekawie

Cele lekcji:

Uczeń:

- poznaje kompozycję charakterystyki pisemnej;
- kształci umiejętność korzystania z różnych schematów składniowych;
- gromadzi oraz umiejętnie wykorzystuje informację z czasopism, encyklopedii, Internetu, aby stworzyć CV bohatera;

Treść i przebieg lekcji

- Nauczyciel wyjaśnia trójdzielność kompozycji charakterystyki (dokładne przeanalizowanie każdej części: wstępu, rozwinięcia, zakończenia).
- Nauczyciel podkreśla, jakie ważne jest, aby charakterystyka nie stała się sztucznym wyliczaniem cech fizycznych i psychicznych postaci. Zdania mają być ciekawe, bogate treścią oraz różnorodne. W charakterystyce można łączyć elementy opisu, opowiadania, rozprawki, a nawet dialogu.
- Praca w grupach: ćwiczenia z zakresu składni. Każda grupa otrzymuje inną postać do scharakteryzowania, np.: aktor, prezydent, sportowiec, dżentelmen,....

Pierwszy uczeń z grupy układa zakończenie zdania pierwszego. Każdy następny uczestnik zapoznaje się z treścią zdania jego poprzednika, a następnie usiłuje dokończyć kolejne zdanie. W ten sposób powstaje krótka charakterystyka postaci.

Wzór:

- 1) Aktor filmowy powinien.....
- 2) Dobrego aktora cechuje
- 3) Na planie filmowym odznacza się on
- 4) W stosunku do swich kolegów z ekranu oraz fanów jest.....
- 5) Jego wygląd zewnętrzny i cechy charakteru
- 6) Warto naśladować te cechy swego idola, które

- Praca domowa: uczniowie przygotowują się do pisania charakterystyki. W tym celu każdy wybiera postać, która może się stać dla współczesnego nastolatka prawdziwym wzorem osobowym i którą będzie charakteryzować. Przy pomocy encyklopedii, czasopism oraz Internetu (www.google.pl) gromadzi jak najwięcej informacji o swoim personażu (ze zgromadzonego materiału będzie mógł korzystać

na następnej lekcji) i szykuje jego CV: na arkuszu papieru tworzy prezentację swego bohatera (umieszcza jego podobiznę, rysunki, symbole, wycinki z gazet oraz krótkie zdania charakteryzujące bohatera).

Ocenianie

Refleksja końcowa: uczniowie uzupełniają tekst:

Dowiedziałem się, że charakterystyka powinna się składać z 3 części:,
..... oraz We wstępie
należy.....
W rozwinięciu wymieniamy.....
W zakończeniu
W charakterystyce trzeba łączyć elementy,.....,.....

Temat lekcji 5-6: Piszemy charakterystykę wybranej postaci

Cele lekcji:

Uczeń:

- prezentuje pracę domową, bierze udział w pogadance, wyraża swój sąd, przytacza argumenty, zadaje pytania;
- pisze charakterystykę według poznanych wcześniej zasad .

Treść i przebieg lekcji

- Prezentacja prac domowych. Uczniowie wypowiadają się na temat, dlaczego wybrali tę, a nie inną postać, jak im się pracowało nad gromadzeniem materiału, odpowiadają na pytania kolegów. Najciekawsze prace można będzie zamieścić w klasie oraz ocenić.
- Nauczyciel przypomina zasady pisania charakterystyki (mogą być wynotowane na tablicy lub wydrukowane na kartkach dla każdego ucznia).

Zasady pisania charakterystyki postaci:

- pamiętaj o trójdzielnej kompozycji i akapitach;
- pamiętaj o niezbędnych elementach charakterystyki (opisy wyglądu zewnętrznego, cech charakteru, intelektu,)
- stosuj różnorodne schematy składniowe, łącz elementy opisu, opowiadania, dialogu, podawaj przykłady z życia;
- używaj zwrotów wyrażających Twoją opinię: moim zdaniem, podoba mi się, chciałbym zaznaczyć, według mnie, mam wrażenie, że..., myślę, że.... .
- dbaj o poprawność językową oraz bogate słownictwo (korzystaj z wyrazów poznanych na lekcji).
- bądź pomysłowy i oryginalny w swoim widzeniu postaci.

- Uczniowie przystępują do pisania charakterystyki (brudnopis – czystopis).

Ocenianie

Nauczyciel, oceniając prace uczniów, podkreśla błędy ortograficzne, gramatyczne, leksykalne, stylistyczne, interpunkcyjne. W końcu każdej pracy wystawia ocenę w skali od 4 do 10 oraz zamieszcza informację, za co chciałby ucznia pochwalić, co było w pracy poprawne i ciekawe (można stosować specjalne oznakowanie na marginesach: na przykład + lub uśmiech), następnie akcentuje, nad czym trzeba popracować (oznakowanie na marginesie: ! lub -) i radzi, jak to zrobić, np:

+ Zuch, że pamiętałeś o trójdzielnej kompozycji, akapitach.

- + Dobrze, że starałeś się przedstawić swoją bohaterkę wszechstronnie, podawałeś konkretne przykłady z jej życia, doceniłeś dodatnie strony jej charakteru.
- + Podoba mi się zakończenie Twojej pracy.
- Staraj się nie używać ciągle tych samych wyrazów, a stosować synonimy bądź inne określenia, np: postać, bohaterka, zdolna aktorka, ulubienica widzów, piękna kobieta, itd....
- Przypomnij zasady pisowni cząstki *nie* (*Oswajanie słów*; str.63,100).

Na następnej lekcji odbywa się omawianie wyników prac. Uczniowie powinni uważnie przeanalizować uwagi nauczyciela, zastanowić się nad błędami oraz spróbować je samodzielnie poprawić (przynajmniej niektóre). Uczniowie, którzy nie zaliczyli prac (ponizej 4), powinni po głębszej analizie błędów oraz uwag nauczyciela napisać pracę jeszcze raz.